

11-02-2008

Sagsnr.
2007-18483

Dokumentnr.
2008-83505

Sagsbehandler
Tine Schack-Nielsen

Status for gennemførelse af Bibliotekspolitisk Redegørelse

Bibliotekspolitisk Redegørelse 2007-2010, Den Kloge By, blev vedtaget af hhv. KFU og Borgerrepræsentationen den 1. og 29. marts 2007 (KFU 108/07, BR 133/07). Redegørelsen definerer, at bibliotekerne har to hovedprioriteter:

- 1) Bibliotekerne skal tilbyde indsigt, viden og livslang læring
- 2) Bibliotekerne skal inspirere til oplevelser og læselyst

Siden vedtagelsen har Bibliotekerne arbejdet på at omsætte Redegørelsen i konkrete handlinger inden for fem områder:

1. Litteraturpolitik og formidling
2. Udvikling af digitale tilbud
3. Udvikling af det fysiske bibliotekstilbud
4. Målrettet satsning på 4 grupper
5. Nationalt og internationalt samarbejde

I de følgende afsnit gennemgås handlingerne inden for de enkelte områder. Handlingerne er kun nævnt en gang, hvor det skal bemærkes, at de ofte dækker mere end et område, fx ved både at være et digitalt tilbud og et tilbud til unge.

1. Litteraturpolitik og formidling

Bibliotekerne ønsker at fremme læseglæde, formidling af litteratur og tilbyde materialer, der overrasker og udfordrer læserne. På litteraturscenen i København skal Bibliotekerne indgå i en aktiv rolle og samarbejde med andre aktører om litteraturevents mv. Der er på nuværende tidspunkt iværksat en række initiativer, hvoraf bl.a. kan nævnes:

- Arrangør af København Læser i november 2008. En litteraturfestival der skal fremme læseglæden og formidling af mangfoldig litteratur. Festivalen arrangeres i samarbejde med en række eksterne partnere.
- Afholdelse af arrangementer, læseklubber og udstillinger på bibliotekerne.
- Østerbro Bibliotek er på forsøgsbasis profilbibliotek med særlig fokus på skønlitteratur.
- Forsøg med nye, digitale formidlingsformer som fx Bogbidder, hvor man kan modtage bidder af ny litteratur som lyd- eller tekstfil, podcastning af oplæsninger, e-mailbogkæder mv.
- Præsentation af debutanter fra forfatterskolen på hjemmesiden.

Fælles Service

**Islands Brygge 37, 5 sal
2300 København S**

**Telefon
33 66 33 66**

**Telefax
3366 7120**

**E-mail
tischea@kff.kk.dk**

**EAN nummer
5798009780232**

www.kk.dk

- Materialebudgettet er øget med ca. 0,5 mio. kr. via interne omprioriteringer i 2008. Hertil skal det bemærkes, at Bibliotekerne i forbindelse med Kulturministeriets reform af centralbibliotekerne, mister et årligt statstilskud til centralbiblioteksvirksomhed på i alt 4,4 mio. kr. (2008-tal). Heraf bortfalder hovedparten (3,9 mio. kr.) allerede i 2009, mens den resterende 0,5 mio. kr. bortfalder i 2010. Det er pt. ikke afklaret, hvad konsekvensen bliver for det fremtidige materialeindkøb.

Det er på den baggrund Kultur- og Fritidsforvaltningens opfattelse, at bibliotekerne er godt på vej til at indfri ambitionerne i Redegørelsen om litteraturpolitik og formidling. Kultur- og Fritidsforvaltningen forventer de næste år at drøfte indstiftelsen af en evt. litteraturpris og at fortsætte en litteraturpolitik for at styrke det litterære vækstlag og markere København som litteraturcenter.

2. Udvikling af digitale tilbud

Den digitale udvikling betyder grundlæggende ændringer af brugernes adfærd og efterspørgsel. Bibliotekerne ønsker at gribe de nye muligheder og være med i front med nye tilbud som elektroniske licenser, introduktion af web 2. teknologier, download af musik, bøger, tekster, lydbøger og målrettede netjenester. Et vigtigt led heri er at medvirke til at styrke brugernes digitale kompetencer og tilgængeliggøre dansksproget materiale på internettet. For at iværksætte en digital strategi blev Københavns Digitale Bibliotek etableret for et lille årstid siden. Inden for de sidste år, er der bl.a. iværksat følgende:

- Nye tilbud og udvidede tilbud om download af musik, lydbøger, e-bøger mv.
- Indkøb og formidling af elektroniske licenser.
- Udvikling og drift af en række netjenester.
- Udvikling af bibliotekernes hjemmeside, bibliotek.kk.dk, med bl.a. forbedret layout, præsentation af bibliotekernes fysiske og digitale tilbud.
- Trådløst netværk på alle biblioteker.
- Formidling via storskærme på alle bibliotekerne.
- Elektroniske påmindelser på mail eller sms om afleveringsfrist på lånte materialer.
- Løbende afholdelse af kurser i internet, digital signatur, digital selvangivelse, google mv.

Det er Kultur- og Fritidsforvaltningens vurdering, at der i dag tilbydes en række digitale tilbud af en høj kvalitet. Store problemer med driften af Bibliotekernes IT-systemer i 2. halvår 2007 har imidlertid betydet, at de digitale tilbud ikke er udviklet i det omfang, der var målet. Der menes at være løsninger på vej på de tekniske problemer i samarbejde med Koncernservice. Bibliotekerne vil herefter prioritere udvikling af

en bedre integration mellem fysiske og digitale tilbud og indbyrdes mellem forskellig digitale tilbud, så brugerne ved et enkelt opslag får henvisninger til både fysiske materialer, digitale tekster, lyd mv. Herunder er det en højt prioritet opgave at formidle og markedsføre de nye digitale tilbud til brugerne. Endeligt skal det bemærkes, at Bibliotekernes digitale tilbud er underlagt den gældende lovgivning om ophavsret mv., samtidig med at det er nødvendigt at prioritere, hvad der kan tilbydes. Flere digitale tilbud er yderst omkostningsfulde til licenser, forbrugsbestemt betaling mv.

3. Udvikling af det fysiske bibliotekstilbud

Bibliotekerne skal afspejle forskellige brugerbehov og fleksibelt kunne tilpasses ændringer i efterspørgslen. Erfaringer viser, at biblioteker i nye og tidssvarende lokaler fungerer som trækplastre på borgerne. Flere af bibliotekerne er imidlertid nedslidte eller dårligt placerede i forhold til trafikmønstre og byudvikling. Bibliotekerne ønsker en langsigtet plan for renovering, forbedring og nybyggeri af byens biblioteker – herunder et nyt Hovedbibliotek og mulighederne for at sammentænke bibliotekerne med skolebiblioteker, kulturhuse mv. Der er p.t. iværksat følgende initiativer:

- Udarbejdelsen af Strukturanalyse til KFU (KFU 126/2007, 303/2007, 358/2007)
- Planer for ny Hovedbibliotek, statusnotat foråret 2008
- Nyindretning af stueetagen i Hovedbiblioteket i Krystalgade
- Arbejdsgruppe om samarbejde med skoler
- Der er bevilget 1 mio. kr. til forprojektering af et nyt Internationalt Kulturhus og Bibliotek på Ydre Nørrebro
- Der er bevilget 0,5 mio. kr. til forprojektering af et nyt kombineret Kulturhus og Bibliotek i Tingbjerg
- Der er fremsat budgetønsker om et fælles Kulturhus og Bibliotek på Dortheavej via fusion af Bispebjerg og Ørnevej Biblioteker
- Der er rettet henvendelse til Københavns Kommune vedr. muligheden for et fælles Kulturhus og bibliotek på Vesterbro i forbindelse med forslaget om en ny koncertsal, Mega Vega
- Der er forsøg med ungeprofilbibliotek på Blågården
- Der foreligger et skitseprojekt på et fælles Kulturhus og Bibliotek på Indre Nørrebro, Blågården.

KFU henviste Bibliotekernes forslag til en ny biblioteksstruktur til budgetforhandlingerne for 2008. Der blev ikke prioriteret midler til biblioteksområdet ved budgetforhandlingerne. Spørgsmålet om en evt. ny biblioteksstruktur står dermed uafklaret. Bibliotekerne er alene i stand til at foretage den allermest nødvendige vedligehold inden for driftsrammen. Igangsættelse af renoveringer/nybyggeri og større nyindretninger forudsætter ekstra bevillinger.

4. Målrettet satsning på 4 grupper: børn, unge, uddannelsessøgende og nye danskere

Bibliotekerne har valgt 4 målgrupper på baggrund af brugerundersøgelser og befolkningsprognoser: Børn, unge, uddannelsessøgende og nye danskere. Bibliotekerne mener, at det er vigtigt at nå målgrupperne for at stimulere børns læselyst, fastholde de unge som biblioteksbrugere, understøtte studerende og medvirke til integration af nye danskere. Til hver gruppe er der ansat en projektleder og nedsat et team, der skal igangsætte tilbud til målgruppen. Indtil videre er bl.a. følgende nye aktiviteter igangsat:

Børn:

- Udvidet samarbejde med dagsinstitutioner.
- Flyvende kufferter (et tilbud til børnefamilier om afhentning af biblioteksmaterialer i børnehaven). Ordningen forventes fortsat og udvidet i 2008.
- 2-årsbogen, hvor alle børn inviteres til at hente bogen og cd'en "Krudtugler & englebasser" i forbindelse med deres 2-års fødselsdag.
- Forfatterskole i efterårsferien. Fortsætter de følgende år.

Unge:

- Indkøb af Eventvogn, der kan tages med på festivaler mv., hvor de unge er.
- Forsøg med profilbibliotek med særlige ungetilbud på Blågården.
- 18-årsbogen, hvor alle 18-årige inviteres til at hente "Den store flytte hjemmefra bog" på biblioteket.
- Kampagne med biblioteksorientering for alle 9. klasser i København.

Uddannelsessøgende:

- Indretning af flere studiepladser.
- Netværk/samarbejde med uddannelsesinstitutioner om fælles betjening af studerende.
- Tilbud til uddannelsesinstitutioner om biblioteksorientering/formidling af bibliotekernes tilbud som bl.a. netressourcer.

Nye danskere:

Der er en række projekter i gang/på vej, hvor bl.a. kan nævnes:

- Lektiehjælp (tilbydes af 10 biblioteker) og læringscentre.
- Sprogporten og ansættelsen af integrationsmedarbejdere (projekterne består af opsøgende arbejde, samarbejde med skoler og udvikling af tilbud på bibliotekerne til borgere med anden etnisk baggrund end dansk).

Det er Kultur- og Fritidsforvaltningens opfattelse, at de 4 målgrupper i dag mødes med mangeartede tilbud af en høj kvalitet, hvor der er fokus på udvikling og modelafprøvning. I forlængelsen heraf er der

sendt ansøgninger om tilskud til nye projekter til bl.a. Biblioteksstyrelsen. Det skal også bemærkes, at aktiviteterne på integrationsområdet er finansieret af bl.a. København Kommunes Integrationspulje og Kulturministeriet/ Integrationsministeriet.

5. Nationalt og internationalt samarbejde

Bibliotekerne ser samarbejde som fundamentalt for udvikling af nye tilbud og erfaringsudveksling. Bibliotekerne har en lang tradition for at indgå i internationalt bibliotekssamarbejde og netværk. Særligt kan nævnes et tæt samarbejde omkring Øresundsregionen og med de nordiske og baltiske lande. Følgende konkrete initiativer i 2008 planlægges:

- Afholdelse af International Bibliotekskonference i 2008. Formålet med konferencen er at finde udviklingsmuligheder for bibliotekerne, så de kan bevare og udvikle deres position som et attraktivt tilbud for byens borgere og et aktiv i byens udvikling. Derudover er det ønsket placere København på verdenskortet som international biblioteksby.
- Deltagelse i IBBY (Selskabet for børnelitteratur) verdenskongres i København.
- Deltagelse i IFLA (The International Federation of Library Associations and Institutions) Québec. Bibliotekerne har gennem en årrække sammen med KFU-medlemmer deltaget i IFLA's årlige kongresser.
- Medarrangør af konference i Sankt Petersborg.

Nationalt indgår bibliotekerne i en række netværk, råd og fælles projekter. Samarbejdet anses som vitalt for at tilbyde brugerne de bedste tilbud, fx bibliotek.dk, hvor borgerne i København har adgang til frit at låne materialer fra alle andre danske biblioteker.

Kultur- og Fritidsforvaltningen mener, at der både internationalt og nationalt er et godt og givende samarbejde med forskellige aktører. Samarbejdet ønskes vedligeholdt og udvidet med flere strategiske samarbejdspartnere uden for biblioteksverden.

Samlet status

Kultur- og Fritidsforvaltningen vurderer at Bibliotekerne er godt i gang med at realisere Bibliotekspolitisk Redegørelse 2007-2010 og har/ planlægger en række nye initiativer, der skal indfri handlingerne de næste år. Bibliotekerne har imidlertid ikke mulighed for inden for egne rammer at udvikle det fysiske bibliotekstilbud. Det må derfor konkluderes, at de 4 områder: Litteraturpolitik og formidling, Udvikling af digitale tilbud, målrettet satsning på 4 grupper og nationalt og internationalt samarbejde er en høj prioriteret og integreret del af Bibliotekernes virke. Det sidste område, udvikling af det fysiske bibliotekstilbud, afventer den videre politiske stillingtagen.